

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 1424/2022
27.10.2022. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бранка Станића, председника већа, Татјане Матковић Стефановић, Татјане Миљуш, др Драгише Б Слијепчевића и др Илије Зиндовића, чланова већа, у парници по тужби тужиље АА из ..., ..., чији је пуномоћник Слободан Јовановић, адвокат у ..., против туженог Република Србија, Министарство здравља Републике Србије, коју заступа Државно правобранилаштво, Одељење у Лесковцу, Канцеларија Врање, ради исплате, одлучујући о ревизији тужиље изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу 47Гж1 335/2022 од 23.03.2022. године, у седници већа одржаној 27. октобра 2022. године, донео је

РЕШЕЊЕ

ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о ревизији тужиље изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу 47Гж1 335/2022 од 23.03.2022. године, као посебној ревизији.

УСВАЈА СЕ ревизија, **УКИДАЈУ СЕ** пресуда Апелационог суда у Нишу 47Гж1 335/2022 од 23.03.2022. године у пресуда Основног суда у Врању П1 315/21 од 09.11.2021. године и предмет се враћа првостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Апелациони суд у Нишу донео је пресуду 47Гж1 335/2022 дана 23.03.2022. године, којом је одбио као неосновану жалбу тужиље и потврдио пресуду Основног суда у Врању П1 315/21 од 09.11.2021. године којом је одбијен тужбени захтев тужиље да се обавезе тужени да тужилји исплати на име потраживања које тужилја има према Здравственом центру у Врању по решењу Основног суда у Врању Ии бр. 666/18 од 05.03.2018. године на име дуга због неисплаћене накнаде зараде за прековремени рад – дежурство и зараде за редован рад, за период од децембра 2013. године до марта 2017. године, појединачне месечне износе са законском затезном каматом како је наведено у првостепеној пресуди, те на име трошкова парничног поступка у предмету П1 90/17 износ од 64.059,00 динара са законском затезном каматом од 21.12.2017. године до исплате и на име трошкова извршног поступка у предмету Ии 666/18 износ од 7.439,00 динара, као неоснован и обавезана тужилја да туженом накнади трошкове парничног поступка у износу од 19.500,00 динара.

Против наведене правноснажне пресуде тужиља је изјавила благовремену ревизију, позивом на одредбу члана 404. Закона о парничном поступку, због погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао разлоге за изузетну дозвољеност ревизије према одредби члана 404. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/2011 и 18/2020) и одлучио да ревизију дозволи, ради уједначавања судске праксе.

Према разлозима побијане пресуде, одбијен је тужбени захтев тужиље због става нижестепених судова да је за одговорност Републике Србије по одредби члана 14. Закона о стечају („Службени гласник РС“ бр. 104/2009 ... 95/2018) за обавезе правних лица над којим се не спроводи стечајни поступак, а чији је Република Србија оснивач, потребно да је наступио и један од разлога прописаних одредбом члана 129. став 1. тачка 4. и 6. Закона о извршењу и обезбеђењу („Службени гласник РС“ бр. 106/2015, 106/2016- Аутентично тумачење, 113/2017 – аутентично тумачење, 54/2019 и 09/2020 – аутентично тумачење), то јест као станка која је правно лице престане да постоји, а нема правног следбеника или да је извршење постало немогуће или не може да се спроведе из других разлога (пропао је предмет извршења, извршни дужник нема имовину и слично) у ком случају се по службеној дужности обуставља извршни поступак. По ставу нижестепених судова, сама чињеница да је рачун субјекта над којим се не спроводи стечај, основаног од стране Републике Србије, дужи период у блокади, не доводи аутоматски до примене одредбе члана 14. Закона о стечају, односно до одговорности оснивача.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиља је исходовала правноснажну и извршну одлуку Основног суда у Врању П1 90/17, којом је њен послодавац Здравствени центар Врање обавезан да тужиљи на име мање исплаћене накнаде зараде за период од децембра месеца 2013. године до марта месеца 2017. године исплати месечне износе са законском затезном каматом по месечном доспећу и трошкове поступка. Тужиља је поднела предлог за извршење на основу кога је донето решење о извршењу Ии 666/18 од 05.03.2018. године, којим је одређено извршење на новчаним средствима извршног дужника Здравствени центар Врање, које извршење спроводи јавни извршитељ, Александар Николић из Врања, у предмету Ии 477/18. У том поступку тужиља није намирила своје потраживање из разлога јер је рачун извршног дужника у блокади почев од 14.04.2016. године. Здравствени центар Врање је индиректни корисник средстава Републичког фонда за здравствено осигурање. Његов оснивач је Министарство здравља Републике Србије. Здравствени центар Врање се претежно финансира из уступљених јавних прихода – доприноса за обавезно социјално осигурање сагласно уговору са Републичким фондом за здравствено осигурање – Филијала Врање, из буџета Републике Србије, затим из сопствених средстава (партиципација), из евентуалних донација од стране физичких и правних лица и из осталих извора.

Врховни касациони суд не прихвата изражено становиште нижестепених судова у примени материјалног права, на основу којег су одбили тужбени захтев. Становиште нижестепених судова нема упориште у материјалном праву. Због погрешне примене материјалног права чињенично стање је остало непотпуно утврђено.

Одредбом члана 14. став 1. Закона о стечају предвиђено је да се стечајни поступак не спроводи, између осталих и према правним лицима чији је оснивач Република Србија, аутономна покрајина или јединица локалне самоуправе, а која се искључиво или претежно финансирају кроз уступљене јавне приходе, или из републичког буџета, односно буџета аутономне покрајине или јединице локалне самоуправе, а за обавезе правног лица над којим се у складу са ставом 1. тог члана не спроводи стечајни поступак солидарно одговарају његови оснивачи. Садржина и природа солидарности дужника одређена је одредбом члана 414. Закона о облигационим односима тако да сваки дужник солидарно одговара повериоцу за целу обавезу, и поверилац може захтевати њено испуњење од кога хоће, све док не буде потпуно испуњено, али кад је један дужник испунио обавезу, она престаје и сви се дужници ослобађају. Од више солидарних дужника, сваки може датовати са другим роком испуњења, под другим условима и уопште са различитим одступањима. То су општа правила о солидарности обавезе, која се примењују и на солидарност у одговорности прописаној одредбом члана 14. Закона о стечају. Одредбама Закона о стечају прописано је за која лица солидарно одговарају његови оснивачи тако што је одређено да су то она правна лица према којима се не спроводи стечајни поступак. То даље води ка законом одређеним разлозима, односно условима за спровођење стечаја. Кад ти услови буду испуњени, а над правним лицем се не може по закону спровести стечајни поступак, тада постоји солидарна одговорност његовог оснивача за обавезе тог правног лица. Та одговорност даље није условљена другим условима, па ни условима за обустављање извршног поступка, прописаним у Закону о извршењу и обезбеђењу, како то погрешно сматрају нижестепени судови. Закон о стечају за услове за солидарну одговорност оснивача за обавезе правног лица над којим се не спроводи стечајни поступак не упућује на одредбе Закона о извршењу и обезбеђењу. Тиме захтев кога нижестепени судови подразумевају за солидарну одговорност оснивача за обавезе правног лица према којим се стечајни поступак не спроводи - да правно лице престане да постоји, а нема правног следбеника, да је извршење постало немогуће или не може да се спроведе из других разлога (пропао је предмет извршења, извршни дужник нема имовину и слично) и да је по службеној дужности обустављен извршни поступак, нема упориште у одредбама Закона о стечају.

Услове за солидарну одговорност оснивача правног лица на које се не примењује Закон о стечају за обавезе тог правног лица треба ценити у односу на одредбе тог закона. Околност да је рачун правног лица које је дужник према овде тужиоцу, а над којим правним лицем се не спроводи стечајни поступак по одредби члана 14. став 1. Закона о стечају, у блокади, и то дужи период (у конкретном случају 1827 дана, почев од 17.05.2016. године, како је то утврђено у првостепеном поступку, управо указује да је испуњен стечајни разлог из одредбе члана 11. став 1. тачка 1. Закона о стечају у односу на правно лице, кад би над тим правним лицем могао да се спроводи стечајни поступак. Како то није могуће, наредбом члана 14. став 1. Закона о стечају, тада је установљена солидарна одговорност овде туженог за обавезе тог правног лица.

Изнето правно схватање о примени одредаба члана 14. Закона о стечају већ је изражено у одлуци Врховног касационог суда Рев2 1453/22 од 07.07.2022. године.

Како нижестепени судови нису на описани начин применили материјално право, нису расправили висину потраживања тужиље према правном лицу, дужнику за чије обавезе одговара овде тужени, које је ненамирено, нити су одлучили о приговору застарелости потраживања који је истакао тужени. Стога правноснажна пресуда о тужбеном захтеву није могла бити преиначена, па су укинуте и другостепена и првостепена пресуда и предмет је враћен првостепеном суду на поновно суђење по одредби члана 416. став 2. Закона о парничном поступку.

Након што расправи висину ненамиреног потраживања тужиље према правном лицу, дужнику из правноснажне и извршне пресуде, суд ће у поновном поступку одлучити о тужбеном захтеву тужиље према овде туженом и о трошковима целог поступка.

**Председник већа-судија
Бранко Станић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић